

מישוח מלחמה פרק שמיני סוטה .מד.

כה א מיי פ"ג מהל' אכל
הל"ג סגנ לאון רנה
טו"ע י"ד ס"י שעל סעי'
ה':
כו ב מיי פ"ו מהל'
טומאת מת הליט
וע"ש בכ"מ:
ג מיי פ"ו מהל' מלכס
ד מיי פ"ו מהל' סין:
ה מיי פ"ו מהל'
ו מיי פ"ו מהל'
ז מיי פ"ו מהל'
ח מיי פ"ו מהל'
ט מיי פ"ו מהל'
י מיי פ"ו מהל'
יא מיי פ"ו מהל'
יב מיי פ"ו מהל'
יג מיי פ"ו מהל'
יד מיי פ"ו מהל'
טו מיי פ"ו מהל'
טז מיי פ"ו מהל'
יז מיי פ"ו מהל'
יח מיי פ"ו מהל'
יט מיי פ"ו מהל'
כ מיי פ"ו מהל'

מאהיל על חלל הפתח: והני מיני כו'. השתא מהדר לפרושי סייעתיא מהכא. מדאיצטריך למיתני העומד לתוכו טהור ש"מ הני מיני חצר הקצר דמסיימא מחיתתא דמערה לחודיה ודחצר לחודיה ויש היכר דצדכ דאכל מת צעלמא המוטל באזור מודו בית הלל דתפיס ארבע אמות מדאיצטריך למיתני העומד לתוכו טהור דאי צעלמא לא גזר למה לי לאשמועינן הכא דטורח: ואפי' היא לו שומרת יכס שלא קדשה הוא אלא מכא אחיו בזה לו: לקשה. מדלא כתיב לקח מיעוטא הוא למעוטי לקיחת איסור: כדכנס. דאמר אין עזירה בקידושין עד שיבעול שיצא זרעו או את האשה ליד חילול וממורת ונמינה אין עזירה בקידושין דלא כתיב ציה לא יקח אלא לא יצא^א ולא תתקני^ב אכל אלמנה כתיב ציה לא יקח^ג וקחה היינו קידושין ואיצטריך דרבה דלא תימא מקדושין עזר ליה איסור: ונסיגה. מן הגבועים דכתיב ציה ויתנס יהושע לחוטי עיני (יהושע ט) והן משצנה אומות: ועשה צדה לך. ונצנה צדה מלאכתך לך: גמרא. לתם סבא להצין צטעמי המשנה והלכה כדברי מי: אם הוסיף צו דימוס אחד. שורה של אבנים או גבוהה או בעובי תו לא הוא על מכונו וקרינא ציה חדש^ד: שמחדשין אופו. שאינו מתקיים: צטעו. צטעו: אין לי אלא חדשה. צטעו: אלמנה וגרושה. מאחר ונשאה זה: יכול אף צנה ציה. חדש ולא חנוכה יהא מה שיהא נקי מן הכל: ברתני^ה ויספו השוטרים. על דברי קהן: צקשירי. כשמתקשרים לעמוד לצופים שלא יפרידו אישים: לפיכך. שהירא זהו אומר מעצרות מלה התורה צנה ונטע ואירס לחזור בגלגל כדי שיתלה צק החזרה ולא יתבייש לומר מעצרות שצידו הוא ירא וחזר: ר' יוסי אומר כו'. בגמרא [ע"כ] מפרש צמאי פליג אדרבי יוסי הגלילי: וצקשו של עס. צקשו של עס שטומאים שלא ימרו אחרונים לאחרים לנוס: מעמידין וקייפין מנפיהם. צראשם של צד המלחמה מעמידין צני אדם צבורים ממונים לכך שאם יפול אחד מן הנלחמים יעמידוהו ויקייפוהו ויגבירו את אנשי הצבא צדציהם: [ואחרים]. ונשלין של אחרים מאחריהם: ונשלין של צרול צדיהם. לשמור שלא ינוסו. וכשלין כעין חצין שקומין ווריי"ש:

מה סופם ארבע אמות לטומאה. חכמים גזרו שיהא המת ממונה כל הנכנס בצרבע אמותיו כדי שלא ירגילו אובלי טהרות ליקרב לו ויהא סבור שלא האהיל ויש לחוש שמא יפשוט ידו ויאהיל ולאו ארבעתיה: וסגא סוגא. וכן מני תנא דידן צמשה הנשנית ציינו צבית המדרש בסדר טהרות (השלוח פט"ו מ"ח): חלד הקצר. שלפני המערה כדאמר סדר צנין הקצרות צצבא צתרא (דף ק:) שעושין מערות גדולות של עש על שם ומופרי צבותליה סביב כוכין ארוכות כמדת המת ומוצנו לתוכן והמערה מקורה צתקרה וכיסוי ועושה גומא רחבה צלד המערה ופומת פי המערה לתוך הגומא צבותל המערה כמין פתח ואומה גומא היא חצר הקצר: העומד צסוכו טהור. כל מקום שהוא עומד צה טהור דכיון דמערה חלוקה הימנה ומחילופיה ניכרות לא גזרו רבנן צמתיס צבתוכה ציתפסו ד' אמות סביבותיה לצד המערה כדי גזרו רבנן ארבע אמות צמת המוטל באזור ובגון למעלה אכל בג המערה כדי להרחיק את האדם מלהאהיל על הטומאה אכל כאן יש היכר: והוא שיש צה ארבע אמות. הוא דחשיבא מקום לעצמה אכל פחות מכאן בטולה אכל המערה ולא חשיבא למיהוי מקום לעצמה: וצ"ה אומרים ארבעה טפחים. הו מקום משו צכל דוכתא: צמה דצרים אומרים. צ"ה אמרו ליה: כשפתחה של חצר למעלה. שאין לה כניסת מדרון צמעלות מן הצד אלא כשיורדין לה קופלין לה וכשעוליין מתוכה מטפס ועולה. ולקמן פריך איפכא מסיבת צה: כלפי לייא. כנגד איפוח הפכת דצריך. לייא איפוח כדאמר צצרכות (דף נח.) כגני לייא כדים שצורים להיכן הולכין. איפכא מסתברא מן הצד כשעשו לחצר מדרון לצאת דרך גדלים איכא למימר כיון דלא גזרו רבנן ארבע אמות צמחילופי ניכרות סגי להאי חצר צארבעה טפחים והעומד צה הרי זה טהור שאין לנו צמה לעמא דאינו צריך לטפס ולעלות שיפשוט זרועותיו ויאהיל כנפיו על חלל הפתח כדי נפיק מילדי ונפיק נשמתו ונמשך לו מן הפתח של מערה לצד פתח של חצר ויוצא לו: מלמעלה אי אפשר דלא מאהיל. כיון דאינו אלא ארבעה טפחים אי אפשר לו לפרוש כנפיו ולטפס ולעלות אלא אם כן

(א) צ"ב קה. אכלת פט"ו מ"ח. (ב) [לעיל מג.]. (ג) [קדושין עה. ע"ש]. (ד) [מוקפתא פ"ו]. (ה) [נפיהדין נ: עה. זכח]. (ו) [לעיל מג.]. (ז) [ל' ד/]. (ח) [נדבכים כג.]. (ט) [נדבכים ז].]. (י) [ויקרא לא].]. (יא) [לפי ד"ה כדכנה]. (יב) [נדבכים כג.].

תורה אור השלם

1. וני האיש אשר ארש אשה וקחה לא יצא בצבא ולא יעבר לביתו ון ימת במלחמה ואיש אתר יקחה: דברים כ ז
2. ויקפו השטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב לך ויש לביתו ולא יקח את לבב אחיו בלבו: דברים כ ח
3. הכן בחוץ מלאכתך ועתה בשדה קף אתר וצדיק ביתך:
4. כי יקח איש אשה וקחה לא יצא בצבא ולא יעבר עליו לכל דבר נקי יהיה לביתו שדה אתר ושפת את אשתו אשר לקח: דברים כו ב
5. ויהי בכלל השטרים לדבר אל העם ויקרו שרי צבאות בראש העם. דברים כ ט

לעני רש"י

וריי"ש ויריי"ש. חז"ים.

מוסף רש"י

לפיכך תלתה לו התורה את כל אלו. לחזור על ציה וכנס ואשה לכות על החורים צצביל עבירות שצידם שלא יבנו שם צביל עבירה והיחלה חזר אומר שמא צנה את ציה או נטע כרם או ארס אשה (דברים כ ח). מעמידין וקייפין לפנייהם. צני אדם עומדין צקשה המערה לקוח את הטפלים ולחוסך צצבים שבו אל הנגמה ולא מנוס. שמתלה נפיליה טיה (שם כ ט). לקפה את שוקרי. לקפן רגליו (פדושין יב.).

אמת תופס ארבע אמות לטומאה ונתנא תונא חצר הקבר העומד בתוכה טהור והוא שיהו בה ארבע אמות דברי בית שמאי ב"ה אומרים^א ארבעה טפחים במה דברים אמורים שפתחה מלמעלה אבל פתחה מן הצד דברי הכל ארבע אמות כלפי לייא אדרבה מן הצד מידרדי ונפיק מלמעלה אי אפשר דלא מאהיל אלא במה דברים אמורים שפתחה מן הצד אבל פתחה מלמעלה ארבע אמות והני מיני חצר הקבר דמסיימא מחיצתא אבל מת בעלמא תפיס: וימי האיש אשר הארש אשה כו': ת"ר אשר ארס^ב אחד המארס את הבתולה ואחד המארס את האלמנה ואחד שומרת יכס ואפילו^ג חמשה אחין וזאת אחת מהם במלחמה כולן חוזרין לא לקח ולא לקחה דפרט לאלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממוזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין לימא דלא כרבי יוסי הגלילי דאי רבי יוסי הגלילי הא אמר^ד הירא ורך הלבב זה המתירא מעבירות שבידו אפילו תימא ר' יוסי הגלילי כדרבה^ה דאמר רבה הלעולם אינו חייב עד שיבעול מה טעם לא יקח משום לא יחלל משום הכי אינו לוקח עד שיבעול תנו רבנן אשר בנה אשר נטע אשר ארש^ו ולימדה תורה דרך ארץ שיבנה אדם בית ויטע כרם ואח"כ ישא אשה ואף שלמה אמר בחכמתו^ז הכן בחוץ מלאכתך ועתדה בשדה לך אחר ובנית ביתך הכן בחוץ מלאכתך זה בית ועתדה בשדה לך זה כרם אחר ובנית ביתך זו אשה ד"א הכן בחוץ מלאכתך זה מקרא ועתדה בשדה לך זה משנה אחר ובנית ביתך זה גמ' ד"א הכן בחוץ מלאכתך זה מקרא ומשנה ועתדה בשדה לך זה גמרא אחר ובנית ביתך אלו מעשים טובים ר' אליעזר בנו של ר"י הגלילי אומר הכן בחוץ מלאכתך זה מקרא ומשנה וגמרא ועתדה בשדה לך אלו מעשים טובים אחר ובנית ביתך^ח דרוש וקבל שכר: ואלו שאינן חוזרין הבונה בית שער כו': תנא אם הוסיף בו דימוס אחד חוזר: ר' אליעזר אומר אף הבונה בית לבנים בשרון לא היה חוזר:

תנא מפני שמחדשין אותו פעמים בשבוע: ואלו שאין זזין ממקומן בנה בית חדש וחנכו וכו': תנו רבנן^א אשה חדשה אין לי אלא אשה חדשה אלמנה וגרושה מנין תלמוד לומר אשה מכל מקום אם כן מה ת"ל אשה חדשה מי שחדשה לו יצא מחזור גרושתו שאין חדשה לו ת"ר לא יצא בצבא יכול בצבא הוא דלא יצא אבל יספיק מים ומזון ויתקן הדרכים תלמוד לומר ולא יעבור עליו לכל דבר יכול שאני מרבה אף הבונה בית ולא חנכו נטע כרם ולא חללו ארס אשה ולא לקחה ת"ל עליו עליו אי אתה מעביר אבל אתה מעביר על אחרים ומאחר דכתב לא יעבור לא יצא בצבא למה לי לעבור עליו בשני לאוין: ברתני^ב: ויספו השוטרים לדבר אל העם וגו' ר' עקיבא אומר הירא ורך הלבב כ"כמשמעו שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה ולראות חרב שלופה^ג רבי יוסי הגלילי אומר הירא ורך הלבב זהו המתירא מן העבירות שבידו לפיכך תלתה לו התורה את כל אלו שיחזור בגלגל רבי יוסי אומר אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממוזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין הרי הוא הירא ורך הלבב והיה ככלות השוטרים לדבר אל העם ופקדו שרי צבאות בראש העם ובעקבותיו של עם^ד מעמידין וקייפין לפנייהם ואחרים מאחוריהם וכשילין של צרול בידיהן וכל המבקש לחזור הרשות בידו לקפה את שוקיו שתחילת